

FORLØBS- PLANER

Om forløbsplanerne

Vi har til hver af de tre forløb foreslået, dels hvordan novellerne kan opdeles i mindre bidder, dels hvilke teoretiske kapitler man med fordel kan læse, og dels hvilke arbejdsspørgsmål m.m. der kan understøtte arbejdet med den enkelte novelle og vinklen. Med “læringsformål” peger vi på, hvad eleverne skal få ud af det enkelte modul. Vi har udfoldet lektien med et læseformål. For novellernes vedkommende har vi efterstræbt et oplevelsesorienteret fokus. For teorien er læseformålet ofte af mere redegørende karakter.

Vi har bestræbt os på at skabe en form, som på den ene side angiver en retning og viser mulighed for sekvensering og på den anden side ikke virker for detailstyrende. Nogle gange foreslår vi arbejdsformer, men tit skriver vi blot “kort opgave”, “længere analyseopgave”, “opsamling på analyseopgave” osv. Her overlader vi (trygt) den videre planlægning og tilpasning til den enkelte klasse til læreren: Skal det være pararbejde? En walk and talk? En skriveøvelse? Fremlæggelse i matrixgrupper? osv. Tanken er, at man kan skære i modulerne nedefra, således at læringsformålet bliver opfyldt, selv om man måske ikke når den sidste sekvens. Det har ikke været vores mål at bruge alle arbejdsspørgsmål i forløbsplanerne, så også her skifter man selvfølgelig ud, som man synes, at det giver bedst mening.

“BRUDSTYKKER AF EN LANDSBYDEGNS DAGBOG” – ET FORLØB OM NOVELLE- GENREN OG IDENTITET SOM TEMA

Teoretisk fokus

- Kapitel 1: Steen Steensen Blicher
- Kapitel 2: Novellen som genre
- Kapitel 6: Miljø og personer
- Kapitel 7: Sprog
- Kapitel 8: Tematik

Modul 1

Læringsformål:

- Viden om Blichers forfatterskab
- Viden om identitetsdannelse

Lektie:

- “Brudstykker af en landsbydegns dagbog” s. 58, l. 1 - s. 66, l. 28
 (“... mit latin derover.”)

Læseformål: Hvad er jeres umiddelbare indtryk af fortælleren, Morten Vinge?

- Kapitel 1: Steen Steensen Blicher

Læseformål: Hvad kendetegner Blichers forfatterskab?

Aktivitet i klassen

1. Læreroplæg: Intro til forløb.
2. Kreativ øvelse 1.
3. Kort opgave: Individuelt: Skriv 10 linjer om, hvad du mener er vigtigt i forhold til at danne sin identitet. Tænk f.eks. over personer, begivenheder, valg, normer, mm.
4. Opsamling (gem pointer til forløbets afslutning, og sammenlign med Morten Vinges identitetsdannelse).
5. Opsamling på læseformål til "Brudstykker af en landsbydegns dagbog".
6. Kort opgave: Besvar spørgsmål 3 – personkarakteristik, kapitel 6: Miljø og personer.
7. Opsamling.
8. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1, 2 og 3, kapitel 1: Steen Steensen Blicher.
9. Opsamling.
10. Kreativ øvelse 2.

Modul 2

Læringsformål:

- Blichers sprog
- Sproglig analyse
- Den personaliserede fortæller

Lektie:

- "Brudstykker af en landsbydegns dagbog" s. 67, l. 1 ("Tjele, d. 13. marts 1710.") - s. 77, l. 5 ("... blevet i København!")
Læseformål: Hvad er vigtigt for Morten Vinge?
- Kapitel 7: Sprog
Læseformål: Hvad kendetegner Blichers sprog?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål til “Brudstykker af en landsbydegns dagbog”.
2. Længere analyseopgave: 1, 2, 4, 5 og 6, kapitel 7: Sprog.
3. Opsamling.
4. Kreativ øvelse 5.
5. Opsamling.
6. Læreroplæg: Den personaliserede fortæller (find inspiration i kapitel 4: Fortælleren).
7. Analyseopgave: Besvar spørgsmål 2 og 3, kapitel 4: Fortælleren.

Modul 3

Læringsformål:

- Miljø- og personkarakteristik

Lektie:

- “Brudstykker af en landsbydegns dagbog” s. 77, l. 7 (“Tjele, d. 27. februar 1713.”) - s. 87, l. 24 (“... og indtil evighed.”)

Læseformål: Hvordan ændres Mortens syn på Sophie?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål til “Brudstykker af en landsbydegns dagbog”.
2. Kreativ øvelse 3.
3. Individuelt: Læs kapitel 6: Miljø og personer.
4. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1, 2 og 3 – miljøkarakteristik, kapitel 6: Miljø og personer.
5. Opsamling.
6. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 og 11, kapitel 6: Miljø og personer.
7. Opsamling.
8. Kreativ øvelse 4.
9. Opsamling.

Modul 4

Læringsformål:

- Kompositionsanalyse
- Den blicherske novelle

Lektie:

- Kapitel 2: Novellen som genre
Læseformål: Hvad kendetegner den blicherske novelle?

Aktivitet i klassen

1. Kort analyseopgave: Besvar spørgsmål 1 og 2, kapitel 5: Komposition og fremstillingsformer.
2. Opsamling.
3. Individuel opgave: Indtal på din telefon en beskrivelse af den blicherske novelle til en modtager, der ikke har læst teorien om den blicherske novelle. Du skal bruge følgende ord: lange livsforløb, spring i tid, læseren skal selv forbinde, dramatiske hændelser, sket i virkeligheden og personaliseret fortæller.
4. Byt telefon med en anden fra klassen, og hør dennes indtaling. Giv hinanden en kort feedback.
5. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1, 2 og 3, kapitel 2: Novellen som genre.
6. Opsamling.
7. Perspektiver til en klassisk novelle, I har læst i klassen.

Modul 5

Læringsformål:

- Blichers fire grundmotiver
- Fortolkning

Lektie:

- Kapitel 8: Tematik
Læseformål: Hvad karakteriserer de fire centrale temaer hos Blicher?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål til kapitel 8.
2. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1, 2, 3, 4, 5, kapitel 8: Tematik.
3. Opsamling.
4. Find dokumentet fra modul 1 frem: “Hvad er vigtigt i forhold til at danne sin identitet. Tænk f.eks. over personer, begivenheder, valg, normer.”
Er der overensstemmelse med jeres indledende refleksion i forhold til Morten Vinges identitetsdannelse?
5. Læreroplæg: Blicher og litteraturhistorie (find inspiration i kapitel 9: Litteraturhistorie).
6. Kort opgave: Besvar spørgsmål 1, kapitel 9: Litteraturhistorie.
7. Opsamling.

Modul 6

Læringsformål:

- Identitetsdannelse
- Perspektivering til ældre/nyere litteratur

Lektie:

- Læs folkevisen “Torbens datter”
Læseformål: Hvordan er forholdet mellem individets drift og slægtens normer?
eller
- Læs et uddrag af 7/11 af Caspar Eric
Læseformål: Hvordan danner det lyriske jeg sin identitet?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål.
2. Længere analyseopgave af folkevisen “Torbens datter” eller uddrag af Casper Eric's digtsamling 7/11.
3. Opsamling.

4. Foretag en sammenlignende analyse af den perspektiverende tekst i forhold til “Brudstykker af en landsbydegns dagbog” mht. det identitetskabende.
5. Diskuter, hvilke ændringer i identitetsopfattelsen der er sket fra “Torbens datter” i forhold til “Brudstykker ...” eller fra “Brudstykker ...” til 7/11.

Modul 7

Læringsformål:

- Identitetsdannelse
- Medieanalyse

Lektie:

- Læs om identitetsdannelse på nettet. Skriv 10 linje om emnet
Læseformål: Hvordan danner mennesket sin identitet?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål.
2. Se et uddrag af den norske tv-serie “SKAM”: Hvad er vigtig for personerne i forhold til at skabe identitet?
3. Opsamling på “SKAM” i forhold til identitetsdannelse.
4. Diskussion: Hvor kan I se ligheder i identitetsarbejdet i hhv. “SKAM” og “Brudstykker af en landsbydegns dagbog”?
5. Foretag en mediemæssig sammenligning af “SKAM” og “Brudstykker af en landsbydegns dagbog”. Hvad sker der, når der skiftes fra papir til skærm?

“SILDIG OPVÅGNEN” – ET LITTERATURHISTORISK FORLØB

Teoretisk fokus

- Kapitel 4: Fortælleren
- Kapitel 5: Komposition og fremstillingsformer
- Kapitel 8: Tematik
- Kapitel 9: Litteraturhistorie

Modul 1

Læringsformål:

- Viden om Blichers forfatterskab
- Den personaliserede fortæller

Lektie:

- “Sildig opvågning” s. 102 - s. 107 l. 28 (“... måske ligeså lidet [*lidt*] udslukkes.”)

Læseformål: Hvad fanger jeres nysgerrighed i novellens begyndelse?

- Kapitel 4: Fortælleren

Læseformål: Hvad kendetegner fortælleren hos Blicher?

Aktivitet i klassen

1. Læreroplæg: intro til forløb og intro til Blichers forfatterskab (find inspiration i kapitel 1).
2. Opsamling på læseformål til “Sildig opvågningen”.
3. Opsamling på læseformål til kapitel 4: Fortælleren.
4. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1 og 2, kapitel 4: Fortælleren.
5. Opsamling på analyseopgave.
6. Kreativ øvelse 1.
7. Opsamling på kreativ skriveøvelse.

Modul 2

Læringsformål:

- Miljø- og personkarakteristik

Lektie:

- “Sildig opvågningen” s. 107, l. 29 (“Otte måneder efter ...”) - s. 113, l. 8 (“... jordiske lyksaglighed.”)

Læseformål: Skriv en liste over novellens personer, så du ved, hvem der er gift med hvem, og mændenes erhverv

Aktivitet i klassen

1. Kort opsamling på læseformål til “Sildig opvågningen”.
2. Kort læreroplæg om miljø og personer hos Blicher (find inspiration i kapitel 6).
3. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1, 2, 3 – miljøkarakteristik, kapitel 6: Miljø og personer.
4. Opsamling på analyseopgave.
5. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1, 2, 3 og 8 – personkarakteristik, Kapitel 6: Miljø og personer.
6. Evt. læreroplæg om maskerede som historisk fænomen. Inddrag f.eks. uddrag af Ludvig Holberg epistel 374 (1750).

3. modul

Læringsformål:

- Personkarakteristik
- Kreativ skrivning

Lektie:

- “Sildig opvågningen” s. 113, l. 9 (“Jeg var kommet hjem ...”) - s. 119, l. 13 (“.. der Morgen graut.”)

Læseformål: Hvordan oplever I nu Elise ud fra hendes breve? Besvar spørgsmål 9, 10 og 11, kapitel 6: Miljø og personer

Aktivitet i klassen

1. Kort opgave: Walk and talk: Nu har I læst Elises egne ord. Hvordan oplever I hende?
2. Opsamling på læseformål.
3. Kort analyseopgave: Besvar spørgsmål 4 og 5, kapitel 6: Miljø og personer.
4. Opsamling på analyseopgave.
5. Kreativ øvelse 2.
6. Opsamling på skriveøvelse.

4. modul

Læringsformål:

- Tematik
- Komposition

Lektie:

- “Sildig opvågningen” s. 119, l. 14 (“Da jeg var færdig med læsningen”) - s. 124, l. 21 (“... og aldrig ganske forglemmes.”)

Læseformål: Hvordan oplever I Wilhelm C's væremåde i novellens slutning?

- Kapitel 8: Tematik

Læseformål: Hvad karakteriserer de fire centrale temaer hos Blicher?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål til "Sildig opvågner".
2. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 6, 7 og 13, kapitel 6: Miljø og personer.
3. Opsamling på analyseopgave.
4. Kort opgave: Besvar individuelt spørgsmål 1 og 2, kapitel 8: Tematik.
5. Opsamling på kort opgave.
6. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 3, 4, 5 og 6, kapitel 8: Tematik.
7. Opsamling på analyseopgave.
8. Kreativ øvelse 3.
9. Opsamling på kreativ øvelse.

5. modul

Læringsformål:

- Komposition med fokus på fabula og sjuzet
- Litteraturhistorisk viden i forhold til Blichers forfatterskab

Lektie:

- Kapitel 4: Komposition og fremstillingsformer
Læseformål: Hvad ligger der i begreberne fabula og sjuzet?
- Kapitel 9: Litteraturhistorie
Læseformål: Hvilke udfordringer er der i forhold til at placere Blicher litteraturhistorisk?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål vedrørende fabula og sjuzet.
2. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 3, 4 og 5, kapitel 5: Komposition og fremstillingsformer.
3. Kreativ øvelse 4.
4. Opsamling på kreativ øvelse.
5. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1, 2, 3 og 4, kapitel 9: Litteraturhistorie.
6. Opsamling på analyseopgave.

6. modul

Læringsformål:

- Litteraturhistorisk viden: romantisme

Lektie:

- Læs om romantismen som litteraturhistorisk strømning
Læseformål: Hvilken ny viden kan I finde om romantismen i forhold til beskrivelsen i bogen?
- Læs om Emil Aarestrup
Læseformål: Hvad kendetegner Aarestrups forfatterskab?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål.
2. Længere analyseopgave: Fælleslæsning af Emil Aarestrup: "Paa Sneen" (1838).

Forslag til spørgsmål:

1. Hvad sker der i digtet? Hvad er digtets motiv?
2. Hvordan oplever det lyriske jeg omverdenen? (underbyg med citater).
3. Hvordan oplever det lyriske jeg kvinden?
4. Hvilke sanser er i brug?
5. Hvad kalder det lyriske jeg sine egne drifter?
6. Hvad sker der, når månen forsvinder?
7. Hvad kan skyggen kompensere for?
8. Kan mødet reelt have foregået?
9. Hvorfor skrive lyrik?
10. Sammenlign med "Sildig opvågningen". Inddrag voyeur-begrebet og romantisme.

“PRÆSTEN I VEJLBY” – ET KRIMIFORLØB

Teoretisk fokus

- Kapitel 2: Novellen som genre
- Kapitel 3: Den kriminelle novelle
- Kapitel 4: Fortælleren
- Kapitel 8: Tematik

1. modul

Læringsformål:

- Viden om Blichers forfatterskab
- Paratekst som litterært begreb
- Personkarakteristik

Lektie:

- “Præsten i Vejlbj” s. 142 - s. 149, l. 2 (“... Gud alene æren!”)
Læseformål: a) Hvad er jeres umiddelbare indtryk af fortælleren, Erik Sørensen? b) Dan jer et overblik over novellens personer

Aktivitet i klassen

1. Læreroplæg: Intro til forløb og intro til Blichers forfatterskab (find inspiration i kapitel 1).
2. Opsamling på læseformål til “Præsten i Vejlbj”.
3. Kort opgave: intro til paratekst (se faktaboks s. 21). Besvar spørgsmål 1a og 1b, kapitel 3: Den kriminelle novelle.

4. Opsamling på analyseopgave.
5. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1 – personkarakteristik, kapitel 6: Miljø og personer.
6. Opsamling på analyseopgave.
7. Kort opgave: Besvar spørgsmål 3, kapitel 7: Sprog.
8. Kreativ øvelse 2.
9. Opsamling på analyseopgave og skriveøvelse.

2. modul

Læringsformål:

- Kriminalistiske spændingselementer
- Den personaliserede fortæller

Lektie:

- “Præsten i Vejlbj” s. 149, l. 4 (“Underligt nok ...”) - s. 155, l. 20 (“Gud styrke mig elendige menneske.”)
- Læseformål: Hvordan skaber Blicher spænding? Understreg fem steder i teksten
- Kapitel 4: Fortæller
Læseformål: Hvad kendetegner fortælleren hos Blicher?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål til “Præsten i Vejlbj”.
2. Kort opgave: Besvar opgave 1, det mediemæssige perspektiv.
3. Opsamling på opgave.
4. Opsamling på læseformål til kapitel 4: Fortæller.
5. Kort opgave: Besvar spørgsmål 1, kapitel 4: Fortæller.
6. Opsamling på opgave.
7. Kort opgave: Besvar spørgsmål 2 – miljøkarakteristik og 2 – personkarakteristik, kapitel 6: Miljø og personer.
8. Opsamling på opgave.

3. modul

Læringsformål:

- Sproglig analyse
- Argumentationsanalyse
- Personkarakteristik

Lektie:

- “Præsten i Vejlbj” s. 155, l. 22 (“Gud give ...”) - s. 165, l. 17 (“... på Ravnshøj”)

Læseformål: Hvad er overraskende i præstens tilståelse?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål til “Præsten i Vejlbj”.
2. Kort opgave: Besvar spørgsmål 3, kapitel 6: Miljø og personer.
3. Opsamling på opgave.
4. Kort læreroplæg om Blichers skrivestil (herunder pastiche, sociolekt, dialekt og det konkrete (find inspiration i kapitel 7).
5. Kort opgave: Besvar spørgsmål 1 og 2, kapitel 7: Sprog.
6. Opsamling på analyseopgave.
7. Kort opgave: Besvar spørgsmål 1, kreative øvelser.
8. Opsamling på kreativ øvelse.
9. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1, det sproglige perspektiv.
10. Opsamling på analyseopgave.

4. modul

Læringsformål:

- Den kriminelle novelle
- Komposition

Lektie:

- “Præsten i Vejlbj” 165, l. 19 (“Her findes herredsfogde ...”) - s. 171, l. 22 (“... på den salige Søren Qvists grav.”)

Læseformål: Overrasker slutningen jer? Passer den med parateksten “en kriminalhistorie”?

- Kapitel 3: Den kriminelle novelle

Læseformål: Hvad ligger der i begreberne kerne- og satellitbegivenhed?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål til “Præsten i Vejlbj”. Vend tilbage til klassens indledende forventninger til en krimi. Besvar 1c, kapitel 3: Den kriminelle novelle.
2. Opsamling på læseformål til kapitel 3: Den kriminelle novelle.
3. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 2, 4 og 5, kapitel 3: Den kriminelle novelle.
4. Opsamling på analyseopgave.
5. Evt. kort læreroplæg om komposition og fremstillingsformer (se kapitel 5 for inspiration).
6. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 2, 3 og 4, kapitel 5: Komposition og fremstillingsformer.
7. Opsamling på analyseopgave.
8. Kort opgave: Besvar spørgsmål 3, kreative øvelser.
9. Opsamling på kreativ øvelse.

5. modul

Læringsformål:

- Novellen som genre: den klassiske og den blicherske novelle
- Tematik

Lektie:

- Kapitel 2: Novellen som genre
Læseformål: Hvad kendetegner den blicherske novelle?
- Kapitel 8: Tematik
Læseformål: Hvad karakteriserer de fire centrale temaer hos Blicher?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål til kapitel 2: Novellen som genre.
2. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1, 2 og 3, kapitel 2: Novellen som genre.
3. Opsamling på analyseopgave.
4. Opsamling på læseformål til kapitel 8: Tematik.
5. Længere analyseopgave: Besvar spørgsmål 1, 2, 3 og 4, kapitel 8: Tematik.
6. Opsamling på analyseopgave.

6. modul

Læringsformål:

- Novellen som genre: den klassiske novelle
- Den kriminelle novelle

Lektie:

- Enten Edgar Allan Poe: "Hjertet, der sladrede" (1843) eller Pia Juul "En flinker fyr" (2005)

Læseformål: Hvilke ligheder med og forskelle til "Præsten i Vejlbj" er der?

Aktivitet i klassen

1. Opsamling på læseformål til novellen.
2. Foretag en novelleanalyse med fokus på en genrekarakteristik: den klassiske novelle.
3. Opsamling på analyseopgave.
4. Diskussion: Hvilken kriminovelle er mest interessant: Blichers eller Poes/Juuls?

7. modul

Læringsformål:

- Medieanalyse
- Krimi

Ingen lektier!

Aktivitet i klassen

1. Se et afsnit af “Rejseholdet” (cfu.dk), f.eks. med fokus på:
 - a. Kompositionen: At der ligesom i “Præsten i Vejlbj” skiftes mellem det private og opklaringsarbejdet.
 - b. Genren: At selve opklaringsarbejdet fylder meget i “Rejseholdet” i modsætning til “Præsten i Vejlbj”.
 - c. Det mediemæssige: Skiftet fra papir til kamera.
2. Foretag en sammenlignende analyse til “Præsten i Vejlbj”.